

**Kurzus kódja:** FLMD-312:51

**Kurzus címe:** Az avantgárd dokumentumfilm formái

**Tanár neve:** Lichter Péter

**Kurzus időpontja, helye:** Kedd, 17:00-18:30, -135-ös terem

**Kurzus típusa:** Szeminárium

**Kurzus leírása:** Az óra célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a kortárs és klasszikus avantgárd dokumentumfilm irányzatának legjellemzőbb formáival, illetve a meghatározó filmművészekkel. A non-narratív filmkészítés egyik fontos csoportját alkotják azok az alkotások, amik a dokumentumfilm valóság-feltáró attitűdjét keverik a filmnyelvi radikalizmus gesztusaival, amivel az adott témát sokkal szabadabban, érzékibben illetve önreflektívebben dolgozzák fel. Az avantgárd film extrém formalizmusa és a dokumentumfilm objektív, megismerő/feltáró attitűdje között első látásra feloldhatatlan ellentét feszült, de a két hagyomány találkozása izgalmasnak és termékenynek bizonyult.

### **1. Bevezetés: az avantgárd film és a domináns filmgyártás viszonya**

A fogalmak (kísérleti film, underground) tisztázása, a formanyelvi gyakorlatok összehasonlítása. Filmtörténeti kontextus: két filmtörténet

### **2. Az avantgárd film intézményei**

Az avantgárd intézményrendszerei, avantgárd filmesek mint hollywoodi technikusok, illetve a Los Angeles-i avantgárd és Hollywood viszonya.

### **3. A dokumentumfilm formái és funkciói**

A dokumentumfilm alapvető tendenciái és funkciói. A dokumentumfilm és az avantgárd film viszonya.

### **4. Korai városfilmek**

Az avantgárd film és a dokumentumfilm keresztmetszetének egyik első jellemző reprezentánsa. Filmek: Strand: *Manhatta*; Vertov: *Ember a felvevőgéppel*; Ruttmann: *Berlin - Egy nagyváros szimfóniája*

### **5. Klasszikus lírai film**

Az avantgárd film romantikus absztrakciója találkozik a dokumentumfilm attitűdjével: a legfontosabb és legképlékenyebb kategória az avantgárd dokumentumfilm irányzatán belül. Filmek: Stan Brakhage: *Riddle of Lumen*, *Water Window Baby Moving*; Bruce Baillie: *Castro Street*; *Here I am*

### **6. Kortárs lírai film**

Kísérletek a lírai film új formáinak megteremtésére, Brakhage örökségének túllépésére. Filmek: Leighton Pierce: *50 feet of string*; Robert Todd: *Our Former Glory*

### **7. Strukturalista film, mint az analitikus dokumentarizmus kísérlete**

A strukturalista film önreflektív és analitikus / koncepuális gyakorlata és a dokumentumfilm találkozása. Filmek: Peter Kubelka: *Unsere Afrikareise* Nicolas Provost: *Plot Point*

### **8. Szenzuális etnográfia**

Az etnográfiai film új tendenciája: az avantgárd film formalizmusa az érzékiség szolgálatában. Filmek: Lucien Castaing-Taylor és Verena Paravel: *Leviathan* Ben Rivers: *Ah, Liberty!* Ben Russel: *River Rites* Chick Strand: *Fake fruit factory*

### **9. Minimalizmus és tájfilm**

A strukturálizmus és a lírai film határán mozgó forma, ami a videóművészet készítette elő. Szemlélődés, mint a megismerés módszere. Filmek: Andy Warhol: *Empire*; Peter Hutton: *At Sea*; James Benning: *Nine skies*

### **10. Naplófilm**

A lírai film egy sajtóságos változata. Eredete, formai sajtóságai. Filmek: Jonas Mekas: *Diaries Notes and Sketches*; Sean Levine: *Notes to Pati*

---

## 11. Talált dokumentumok

A found-footage film hagyománya és a dokumentumfilmes látásmód találkozása. Filmek: Bruce Conner: *Report*; Forgács Péter: *El Perro Negro*

---

**Kurzus teljesítésének követelményei:** Max 3 hiányzás, félév végén ZH

---

**Kötelező / ajánlott filmek:** Vetített filmek, filmrészletek az órán

---

**Kötelező / ajánlott irodalom:** **Kötelező irodalom:** Oxford Filmenciklopédia: A.L. Rees – Az amerikai avantgárd -  
<http://www.fredcamper.com/Film/AvantGardeDefinition.html> Második hullám;  
David Bordwell: A Film története; Kovács András Bálint: A modern film irányzata –

Metropolis: A dokumentumfilm

Metropolis: Forgács Péter

**Ajánlott irodalom:** P. Adams Sitney: Visionary film; Scott Macdonald: Critical cinema 1-5; David E. James: Stan Brakhage filmmaker

---